

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr.574

Din 01.11.2023

Dosar nr.: 82/2022

Petiția nr.: 813/02.02.2022

Petent: [REDACTED]

Reclamat: [REDACTED]

Obiect: Sunt reclamate afirmații publicate pe pagina de socializare Facebook cu un posibil conținut denigrator la adresa unei persoane de etnie maghiară.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1. S. [REDACTED] n, cu domiciliul în [REDACTED]
[REDACTED]

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. [REDACTED] cu domiciliul în [REDACTED]
[REDACTED]

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresele nr. 813/09.03.2022 și nr. 1794/09.03.2022 (filele 14-16 la dosar) s-a realizat citarea părților, cu termen de audiere în data de 28.03.2022, ora 11:00, cu confirmarea corespondenței la dosar.

5. Prin adresa înregistrată cu nr. 1905/15.03.2022 partea reclamată transmite punct de vedere (filele 18-19 la dosar), cu dovada primirii corespondenței online (fila 17 la dosar).

6. Prin adresa înregistrată cu nr. 2015/17.03.2022 petentul transmite declarația martorului P.I.-V. și documentele anexate (filele 20-33 la dosar), cu dovada primirii corespondenței online.

7. Prin adresa înregistrată cu nr.3614/23.05.2022 C.N.C.D. transmite punctul de vedere al părții reclamate, cu confirmarea primirii corespondenței (filele 34-37 la dosar).

8. Prin adresa înregistrată cu nr. 3839/30.05.2022 petentul transmite concluzii scrise (filele 38-42 la dosar), respectiv anexele, cu dovada primirii corespondenței online (filele 38-48 la dosar).

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 813/02.02.2022 (filele 1-13 la dosar) petentul formulează prezenta petiție prin care solicită constatarea și sancționarea faptei de discriminare a reclamatei.

10. În fapt, petentul arată următoarele:

11. În calitate de persoană fizică, petentul a inițiat și publicat în mass-media o petiție care are drept subiect obligativitatea Administrației Naționale Apele Române să mențină curate apele administrate din domeniul public al statului (<https://www.petitieonline.com/modificarea-legii-anelor>)

12. La data de 23.03.2021, ora 17:30, reclamata a publicat pe pagina sa de Facebook [h \[REDACTED\]](#) postare cu titlul „A FI SAU NU A FI RESPONSABIL”. Petentul susține că pagina utilizată de către partea reclamată este pagina pe care o utilizează în calitate de consilier local la Consiliul Local al UAT Rodna. Conținutul postării este următorul:

A FI SAU A NU FI RESPONSABIL

„Dacă vă întrebați ce mai fac angajații Primăriei comunei Rodna, să știți că au devenit foarte productivi și creativi, cel puțin o anumită „structură”.

Domnul [REDACTED] a inițiat o petiție Online prin care cere modificarea Legii apelor astfel încât domnul primar sa nu mai fie responsabil de curățarea albiilor de râu.

„Primăriile nu trebuie sa execute servicii de curatare a albiilor si a apelor, fiindcă apele sunt proprietatea Apelor Române” scrie domnul [REDACTED]. Problema e că domnul angajat al lunii nu face diferența între proprietate și posesie, deși e șefu’ pă urbanism. Oricum, albiile râurilor sunt terenuri deținute de Primărie, asta daca nu cumva Apele Române dețin și terenuri în zonă. Bine, lăsând și asta la o parte, nu vă crapă obrazul de atâta simț civic? Adică pasăm responsabilitatea, ne spălăm pe mâini cu apa poluată a râurilor din comună și mergem să facem poze cum continuăm noi munca pentru rodneni?”

Nu v-a fost rușine să scrieți petiția, dragi gospodari? Până una alta, e responsabilitatea voastră și e jale! In loc de petiții online, bagați o acțiune de ecologizare! Veți avea, cu siguranță, sprijinul majorității Consiliului Local.”

13. De asemenea, petentul menționează că este angajat în cadrul Primăriei comunei Rodna, în funcția de inspector superior și este afiliat unui partid politic de opoziție față de cel față la care este afiliată partea reclamată, motiv pentru care consideră că aceasta „urmărește și denigrarea sa în mod continuu, pe principiul naționalității maghiare”.

14. În continuare, petentul prezintă ce a postat reclamata și relatează modul în care au decurs discuțiile în secțiunea de comentarii ale postării în cauză, după cum urmează:

C.C.-S.: „Domnișoara, eu pot iniția în NUMELE MEU o petiție. Nu e în numele primăriei, nu are de-a face funcția aici. Pot iniția inclusiv o petiție pentru legalizarea prostituției. E dreptul meu. Așadar, dacă nu ești operator de prelucrare a datelor cu caracter personal, nu imi folosi numele”.

C.A.-C.: „Cred ca iar aveți o problema cu legea: sunteti funcționar public, iar petitia e tot publica. Este penibil ca nu va asumați faptul ca ati făcut petitia in calitate de angajat, si a doua persoana care a semnat-o după dumneavoastră, e colega dvs de birou, iar după dumneaei (ca de obicei), domnul primar. Nu ne luați de prosti, mai ales ca petitia este pe un subiect conex activitatii profesionale si daca verificam ora, e chiar din timpul programului de lucru.

Analfabetismul funcțional e molipsitor?”

C.C.-S.: „Petitia e una, iar pagina de Facebook e altceva. Eu nu cred ca folosiți legal datele mele cu caracter personal. Si petitia nu am facut-o in calitate de angajat.”

C.A.-C.: „Eu zic sa verificați cu domnul avocat Liviu Olariu, sa nu il platiti cumva degeaba. Iar legat de calitatea in care ati facut-o, in timpul programului sunteti angajat. Sau va faceți cumva treburile personale in timpul programului de lucru? Tocmai v-am laudat productivitatea...”

C.C.-S.: „am inteles, ca nu sunt turc.”

C.A.-C.: „Dar sunteti ungar.... Cel puțin cu numele” [REDACTAT] - [REDACTAT] „totuși bine ca nu-s turc”.

C.A.-C.: „Si ce folos? Ca oricum având in vedere simptomele prezentate, suferiți de analfabetism funcțional(...) Expresia la care faceți referire înseamnă ca înțelegeți in mod corect situația in cauza. Dvs. nu înțelegeți oricum nimic. Așa ca(...) puteți fi si chinez, nu are nicio relevanta”.

S.C.-C.: „eu va sugerez sa nu ma jigniți, având in vedere ca eu nu v-am jignit, ok? E o simpla petiție, e dreptul meu sa fac petiții, nu am făcut-o in timpul exercitării raporturilor de serviciu, va asigur. E fix opinia mea.”

C.A.-C.: „Interpretarea ca jignire își are cauza exact in aceasta disfuncționalitate. 42% dintre romani suferă de aceasta dizabilitate. Va asigur ca nu este o jignire, ci un defect. Va recomand ameliorarea lui”.

15. Petentul susține faptul că are dreptul de a iniția o petiție (în nume propriu, nu în calitate de angajat) și acuză reclamata de operarea datelor cu caracter personal ale acestuia, neavând o calitate specială în acest sens. Mai mult, în contradictoriu cu ceea ce susține partea reclamată, petentul susține că nu este „turc”, și considera acuzația reclamatei („suferiți de analfabetism funcțional”) drept o manifestare discriminatorie asociată cu etnia („conform cărora nu înțeleg nimic fiindcă sufăr că analfabetismul funcțional și sunt ungur, că analfabetismul funcțional în cazul meu este o dizabilitate, un defect”).

16. Ulterior acestor discuții din mediul online, petentul precizează că s-au generat alte comentarii de ură și amenințări la adresa lui, fapte ce au avut drept efect crearea unei stări de temere (conform comentariilor prezentate în anexă la prezenta hotărâre).

17. Altă mențiune a petentului constă în afirmația următoare: „sunt cetățean roman, născut în România, și am naționalitate maghiară”.

18. Petentul susține că afirmațiile cu posibil caracter discriminatoriu care fac obiectul petiției au fost făcute doar la adresa sa, nu și a altor colegi de serviciu sau de birou;

19. Petentul indică drept criteriu naționalitatea maghiară, susținând că etichetarea sa de către partea reclamantă sa drept „analfabet funcțional” este legată de apartenența sa etnică maghiară.

20. Petentul atașează la dosar (fila 13) plângerea penală nr. 412861/24.03.2021 înregistrată la Postul de Poliție Rodna cu împotriva terțului C.Z., cu privire la amenințările adresate în comentarii petentului.

21. Petentul transmite prin adresa înregistrată sub nr. 2015/17.03.2023 declarația de martor a doamnei [REDACTED] care susține afirmațiile petentului cu privire la postarea reclamatei pe Facebook și a dialogului dintre petent și reclamată din mediul online (filele 20-21 la dosar).

22. Astfel, martorul [REDACTED] susține faptul că partea reclamată, în calitate de consilier local, a scris despre petent următoarele: „este ungur”, „având în vedere simptomele prezentate, suferă de analfabetism functional”, și că „oricum el nu înțelege nimic”, că „îl asigură că analfabetismul functional nu este o jignire, ci un defect și că recomandă ameliorarea lui”, afirmații cu dovezi anexate (filele 20-33 la dosar).

23. Prin adresa înregistrată sub nr. 3839/30.05.2022, petentul transmite concluzii scrise și înscrisurile cu valoare probantă (filele 38-48 la dosar), prin care precizează următoarele aspecte:

24. Petentul reiterează aspectele din petiție, subliniind că a inițiat petiția în calitate de persoană fizică, iar afirmațiile aduse de reclamată privind atribuțiile funcției ocupate de către acesta nu au nicio legătură cu prezenta speță. Mai mult, nu cunoaște existența vreunui dosar penal în care să figureze ca parte sau martor.

25. Cu privire la susținerea reclamatei că petentul ar fi folosit datele cu caracter personal ale acesteia, petentul susține că sunt informații publice identificate pe pagina de Facebook a reclamatei, respectiv pe motorul de căutare Google.

26. De asemenea, petentul arată că a utilizat expresia „nu sunt turc” în sensul atribuit de Dicționarul Explicativ al Limbii Române („a fi foarte încăpățânat, a nu vrea să înțeleagă, a nu ține seama de nimic”).

27. Petentul anexează capturi de ecran și două fișiere video conținând comentarii ale părții reclamate.

28. Petentul mai susține că, deși, au fost menționați în comentarii atât primarul, cât și colega sa de birou, aceștia nu au fost jigniți pe criteriu etnic, fiindcă nu au naționalitate maghiară. Mai mult, petentul susține că atitudinea părții reclamate îi încalcă dreptul la demnitate conform prevederilor legale.

29. Concluzionând, petentul solicită constatarea faptei de discriminare și aplicarea unei amenzi contravenționale, dar și obligarea reclamatei de a publica (în mass-media și pe contul personal de Facebook al acesteia) un rezumat al hotărârii CNCD.

Susținerile părții reclamate

30. Prin adresa înregistrată sub nr. 1905/15.03.2022, partea reclamată transmite punctul de vedere, cu dovada primirii corespondenței online (filele 17-19 la dosar), prin care precizează următoarele aspecte:

31. Partea reclamată contestă calitatea sa de opozant politic întrucât face parte din din grupul politic majoritar din Consiliul Local.

32. Reclamata susține faptul că petentul în calitate de funcționar public trebuie, conform legii, să se abțină de la exprimarea și manifestarea publică a opiniilor politice individuale. Mai mult, reclamata susține că petentul este, de fapt, cel care discriminează pe criterii politice, mai ales dacă se ia în considerare faptul că toate rapoartele de specialitate întocmite de acesta pentru proiectele de hotărâre inițiate sau coinițiate de reclamată au primit aviz negativ, ceea ce ar duce, în opinia reclamatei, nu doar la o încălcare a principiilor de nediscriminare ci și la neîndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor specifice funcționarilor publici.

33. Reclamata mai menționează și faptul că a depus o sesizare în care a indicat petentul drept unul dintre principalii responsabili de situația care face obiectul dosarului penal nr. 1161/20.05.2021 deschis la Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița-Năsăud. În acest dosar sunt analizate modul în care au fost închiriate bunurile aflate în domeniul public și privat la comunei Rodna. Petentul are în atribuțiile sale de lucru gestionarea închirierii bunurilor aflate în domeniul public și privat al comunei Rodna, care, până la sesizarea reclamatei, au fost închiriate prin negociere directă, deși OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ interzice în mod expres acest lucru și menționează faptul că, în cazul în care nu există oferte, licitația se va relua. Astfel, reclamata consideră că petentul este responsabil pentru încheierea abuzivă a zeci de contracte de închiriere. Reclamata susține că aceste aspecte sunt importante în stabilirea contextului în care petentul a depus petiția.

34. Reclamata mai precizează că nu l-a privat pe petent de niciun drept și că pentru ea apartenența etnică a petentului nu are nicio relevanță. În opinia sa, legat de analfabetismul funcțional, reclamata susține că petentul a dat dovadă de analfabetism funcțional.

35. Reclamata mai precizează că folosirea de către aceasta a numelui petentului, care este public, atât în cadrul petiției online, cât și pe profilul personal de Facebook, dovedește o înțelegere limitată a cadrului legal din partea petentului. De asemenea, reclamata susține faptul că petentul a folosit datele sale cu caracter personal (adresa

de domiciliu și cea de e-mail) în alte scopuri decât cele prevăzute de legea aplicabilă operatorilor de date cu caracter personal și că a avut acces la aceste date prin prisma postului ocupat la Primăria comunei Rodna.

36. Reclamata susține că afirmațiile sale referitoare la analfabetismul funcțional nu au fost legate în niciun fel de etnie. Prima dată când a folosit această sintagmă a fost în contextul slabei interpretări a cadrului legal cu privire la protecția datelor cu caracter personal din partea petentului, iar criteriul etniei este absent. Mai mult decât atât, chiar petentul este primul care aduce în discuție criteriul etnic, afirmând despre sine că nu este turc. Ca răspuns, partea reclamată a afirmat că numele petentului indică faptul că ar fi ungur. Ulterior, partea reclamată a afirmat la adresa petentului: „puteți fi și chinez, nu are nicio relevanță”. Conform reclamatei, acest lucru înseamnă că opinia sa legată de analfabetismul funcțional al petentului nu este legată de etnie. Mai mult, chiar în explicațiile oferite de către aceasta petentului se poate observa că a folosit date statistice cu privire la populația României, în ansamblul ei. Apoi, a explicat că analfabetismul funcțional nu este o jignire, ci o problemă gravă de înțelegere („vă asigur că nu este o jignire, ci un defect”). Reclamata consideră că orice alt argument cu privire la concluzia la care a ajuns petentul prin alăturarea eronată a mai multor afirmații fără legătură de cauzalitate este superficial.

37. Cu privire la opiniile exprimate de reclamată și care au generat comentarii de ură și amenințări la adresa petentului, reclamata susține că petentul nu dovedește acest fapt și că răspunderea sa este limitată la propria persoană și nu poate fi extinsă asupra comentariilor publicate de terți.

38. Referitor la afirmația petentului conform căreia afirmațiile reclamatei sunt îndreptate către acesta și nu și față de alți colegi de serviciu sau de birou, reclamată arată că alți colegi de serviciu sau de birou nu sunt inițiatori ai petiției care au făcut subiectul postării sale și nici nu au inițiat conversații prin comentarii la postare, așa cum este cazul petentului.

39. Concluzionând, reclamata consideră că nu a adus petentului atingere vreunui drept, mai ales pe criterii de etnie, având în vedere faptul că inclusiv bunica sa este de etnie maghiară și trăiește alături de comunitatea maghiară de-o viață, având mai mulți colegi și prieteni din această comunitate pe care o respectă.

40. Reclamata nu a transmis concluzii scrise.

IV. Cadrul legal aplicabil

O.G 137/2000 privind prevenirea si sancționarea tuturor formelor de discriminare*

Constituția României

Art.20

(1) *Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.*

(2) *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile*

fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

Art. 30

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

Convenția Europeană a drepturilor omului

Art.10

Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

V.Motivele de fapt si de drept

41. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

42. Astfel se poate considera discriminare

o diferențiere

bazată pe un criteriu

care atinge un drept.

43. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când

se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu -și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

44. În hotărârea dată în cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

45. În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

46. Colegiul director constată că Dreptul la liberă exprimare este consacrat în legislația internă și internațională astfel:

Constituția României,

Art. 30 - Libertatea de exprimare

Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

Articolul 10 din Convenția Europeană a drepturilor omului prevede că:

“Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.” Libertatea de exprimare prevăzută de art. 10 al Convenției este una dintre aceste libertăți fundamentale, ce are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție primordială a progresului și a fericirii fiecăruia, așa cum au considerat judecătorii Curții în cauza Handyside c. Regatului Unit.

47. Libertatea de exprimare este atât un drept în sine, cât și un drept absolut necesar pentru realizarea altor drepturi garantate de Convenție, cum ar fi dreptul la liberă asociere, fiind totodată un drept individual, parte a libertății spirituale a fiecărui

individ, dar și un drept colectiv, ce permite comunicarea cu ceilalți semeni (Frederic Sudre, Drept internațional și European al drepturilor omului).

48. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autoritățile publice.

49. Exprimarea unei opinii presupune, în concret, exprimarea unei judecăți de valoare, ceea ce are o importanță deosebită sub aspect probator, deoarece, așa cum a decis Curtea în jurisprudența sa -cauza De Haes et Gijssels c. Belgiei - (mai ales raportat la libertatea presei), exactitatea judecăților de valoare nu poate fi demonstrată așa cum pot fi demonstrate faptele concrete, iar a pretinde o asemenea probă ar duce inevitabil la o îngrădire nepermisă a libertății de opinie.

Art. 70 din Codul civil prevede: „Dreptul la liberă exprimare - (1) Orice persoană are dreptul la libera exprimare.”

Iar potrivit **art. 75 alin. (2) C. civ.** „Exercitarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună-credință și cu respectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în prezenta secțiune”.

50. Buna-credință în exercitarea drepturilor și libertăților constituționale se interpretează coroborat cu respectarea pactelor și a convențiilor internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența curților cu atribuții în verificarea respectării acestora, normă care este în concordanță cu prevederile art. 20 din Constituție:

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.,,

Declarația Universală a Drepturilor Omului stipulează, în Articolul 19 „Dreptul la libertatea opiniilor și exprimării”:

Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat.,,

51. Exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități, astfel încât este de dorit să fie evitate afirmațiile care offensează în mod gratuit fără a duce la un progres al relațiilor umane.

52. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile petentului, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească

dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

53. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

-să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),

-să urmărească un scop legitim,

-să fie necesară într-o societate democratică și

-să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, Convenția europeană a drepturilor omului, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

54. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

55. Raportat la scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

-un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură,

-ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui persoane sau unui grup de persoane, potrivit art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

56. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

57. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

58. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase”(„pressing social need”).

59. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autoritățile naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

60. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

61. În scopul de a determina dacă declarația obiect al prezentei sesizări constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: obiectivul urmărit de către părțile reclamate, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, rolul în societate al persoanelor, autori ai afirmațiilor.

Obiectivul urmărit de reclamați

62. Obiectivul urmărit de reclamat este important, Colegiul director analizând intenția de a discrimina a părții reclamate.

63. Astfel, Colegiul apreciază că în prezenta speță afirmațiile părții reclamate nu reprezintă un comentariu în care există elemente de incitare la ură împotriva unei persoane.

Contextul în care a fost făcută afirmația

64. Comportamentul a fost manifestat în spațiul public pe rețeaua socială Facebook, iar sintagma folosită de partea reclamantă la adresa petentului („analfabet funcționat”) nu este legată de etnia petentului.

65. Partea reclamată face parte din Consiliul Local al Primăriei Rodna și petentul este funcționar public.

66. Astfel, Colegiul nu poate decât să constate faptul că nu există elemente pentru o ingerință a statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare.

Modul în care au fost făcute afirmațiile

67. Art. 15 al OG nr. 137/2000 stabilește: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia

68. Colegiul director apreciază că exprimările folosite în cuprinsul comentariilor pe Facebook nu sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

69. O ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit. O ingerință a statului nu este justificată, deoarece nu există elemente de incitare expresă la ură pe criteriul etnic.

70. Pe fond, Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

71. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică”. (CEDO, Lingens c. Austriei.).

72. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că „libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K.,

Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.k.).

73. Din punct de vedere al stabilirii existenței elementelor constitutive ale faptei de discriminare, Colegiul director va reține că afirmațiile - sintagma privind analfabetismul funcțional nu au fost legate în niciun fel de etnia petentului și nu reprezintă afirmații discriminatorii.

74. În această speță, neexistând în comentariile-dialogul dintre petent și reclamată elemente de incitare expresă la ură pe criteriul etnic, Colegiul director va constata că nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, (fapta se încadrează în limitele libertății de exprimare).

75. Totodată, Colegiul director se raportează și la Decizia nr. 2612/2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, împotriva Hotărârii CNCD nr. 106/17.03.2018 (în această Hotărâre, Colegiul a reținut fapta de discriminare și a sancționat fapta cu amendă contravențională în cuantum de 2000 lei), prin care instanța reține faptul că petentul trebuia mai întâi să solicite reclamatului ștergerea mesajelor cu conținut discriminatoriu, iar la refuzul reclamatului, petentul avea dreptul să sesizeze Consiliul.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta se încadrează în limitele libertății de exprimare raportat la art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

Redactat la data de 16.11.2023
Motivele de fapt și de drept: CVR/NCV

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

